

2. 9. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Insolvence bankovního domu Sberbank. Dosavadní průběh úpadku Banky. Propad likvidity Banky

Znepokojující zprávy o narůstajícím napětí mezi Ruskem a Ukrajinou a vyjádření představitelů mezinárodních společenství o zamýšleném uvalení sankcí na Rusko, pokud konflikt mezi státy vyvrcholí vojenským napadením, vzbudily v klientech skupiny bank Sberbank, vlastněných mateřskou společností Sberbank Rusko, jejímž většinovým vlastníkem je Centrální banka Ruské federace, obavy z možného omezení dispozice s jejich aktivy a masivními výběry depozit z jejich bankovních účtů, okamžitě způsobili nenávratný propad likvidity banky, což vedlo k její úplné paralýze.

Správní řízení o odnětí bankovní licence

Dne 25. února 2022 uzavřela banka své pobočky a dne 28. února 2022 zahájila Česká národní banka (dále jen „ČNB“) s její českou pobočkou správní řízení o odnětí bankovní licence, která byla následně, pro neschopnost plnit své závazky vůči věřitelům, bance skutečně odejmuta dne 14. dubna 2022.

Likvidace

Dalším krokem po pravomocném odnětí bankovní licence, byl návrh ČNB na zrušení banky s likvidací, jemuž bylo Městským soudem v Praze vyhověno a dne 2. května 2022 vstoupila společnost Sberbank CZ, a.s. (dále jen „Banka“) do likvidace. Likvidátorkou byla jmenována JUDr. Jiřina Lužová. Jelikož likvidátorka neobdržela ve stanovené lhůtě takové nabídky na odkup úvěrového portfolia, nejhodnotnějšího majetku dlužníka, na základě kterých by jeho zpeněžením spolu s ostatními aktivy banky bylo možné uhrazení všech dluhů banky a tedy k dokončení likvidace solventní cestou, podala za Banku insolvenční návrh.

Insolvence

Banka se objektivně nachází v úpadku, a to v obou jeho formách dle § 3 zákona č. [182/2006 Sb.](#), o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „insolvenční zákon“), v platební neschopnosti i předlužení, neboť má více věřitelů (odst. 1 písm. a), má peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti (odst. 1 písm. b) a tyto závazky není schopna plnit (odst. 1 písm. c), jelikož zastavila platby podstatné části svých peněžitých závazků (odst. 2 písm. a), současně je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti (odst. 2 písm. b) a souhrn jejích závazků převyšuje hodnotu jejího majetku o stovky milionů [\[1\]](#) (odst. 4 věta 2.) a vzhledem k odebrání bankovní licence není možno předpokládat, že bude Banka moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat (odst. 4 věta 3.).

Insolvenční řízení bylo zahájeno podáním insolvenčního návrhu dne 29. července 2022 a je vedeno u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 95 INS 12575 / 2022. [\[2\]](#) Doposud byla v rámci probíhajícího řízení jmenována ze zvláštní části seznamu insolvenčních správců předběžná

insolvenční správkyňe, likvidátorka Banky, JUDr. Jiřina Luřov, které byl soudem určen, rozsah činností, zahrnujících mimo jiné také jednání s podle § 61 odst. 1 insolvenčního zákona ustanovením prozatímním sedmilennm[3] veřitelskm výborem, ve kterém se nachází například ČNB a Garanční systém finančního trhu, který v souladu s povinnostmi jemu uloženými v § 41a a násl. zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, prubežne hrad pojiřten pohledávky jednotlivých klientů Banky a v rámci insolvenčního řízení si z tohoto titulu bude uplatņovat svůj regresn nárok.

O padku Banky bylo rozhodnuto dne 26. srpna 2022 usnesením zveřejním v insolvenčním rejstříku na . l. A-72 spisu. Souasne byl na majetek Banky prohlášen konkurs a na den 6. října 2022 bylo nařízeno přezkumné jednání.

Jaký bude dalř průběh insolvenčního řízení?

Speciln zakonn prava

Na úpadek banky, v případech, kdy zanikne bankovní licence[4], se podle § 367 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona použijí ustanovení asti druhé, hlavy IV., dílu 1. insolvenčního zákona, která zapracovvj psluřne předpisy Evropských společenství. Dle odst. 3 téhož ustanovení, není-li stanoveno jinak, použijí se p postupu podle tohoto dílu, v ppade úpadku banky, které zanikla bankovní licence, též ustanovení ostatních ast zákona a ustanovení ostatních hlav asti druhé zákona, s výjimkou ustanovení upravujících moratorium, reorganizaci a oddlužení, jelikož úpadek takovto instituce lze řeřit pouze konkursem.

Predbežn opatren

Insolvenční soud před prohlášením úpadku Banky pověřil insolvenční sprvkyn aby do 22. srpna 2022 zjistila veřkery majetek Banky, provedla opatren k pezkoumn účetnictví Banky a zajistila soupis majetkové podstaty.

Predbežne opatren spovajc v proveden auditu účetnictví Banky bylo pro následující postup v insolvenčním řízení klove, neboť se dle § 373 odst. 1 insolvenčního zákona, pohledávky veřitel vyplývající z účetnictví dlužníka pokldj za phlšen k okamžiku prohlášení konkursu.

Seznam veřitel, jejichž pohledávka vyplv z účetnictví Banky, byl zveřejněn v insolvenčním rejstříku dne 15. srpna 2022 na . l. A-56 spisu a veřkere pohledávky zde uveden jsou tedy pohledávkami phlšenmi do insolvenčního řízení k okamžiku prohlášení konkursu, tedy k 26. srpnu 2022.

Pohledávky ze zákona phlšen a pohledávky pojiřten

Vřem věřitelům, jejichž pohledávky vyplvj z účetnictví dlužníka a kteří se pokldj za věřitele řadne phlšen dle § 373 odst. 1 insolvenčního zákona, bude v souladu s § 373 odst. 2 insolvenčního zákona, bez zbytečného odkladu, nejpozdeji vřak do 60 dn ode dne prohlášení konkursu, insolvenční sprvkyn zasláno oznámení[5] ve kterém bude mimo jiné uvedena víře pohledávky, charakter pohledávky, nebo pořad ve kterém bude pohledávka uspokojena.[6]

Toto oznámení, by měli obdržet vřichni, z účetnictví Banky znm věřitelé, tedy i ti, kteří čerpali náhradu za pojiřtenou pohledávku z Garančního systémů finančního trhu. Vře nároku věřitele na čerpání této náhrady musí být z oznámení zřejm, i když k výplatě náhrady jí dořlo, neboť tato se do víře uvedenm způsobem phlšench pohledávek nezapot. Věřitelé, jejichž vklady byly pojiřteny dle § 41c zákona o bankách, kteří doposud o náhradu za pojiřtenou pohledávku nepořadali, tak mohou stále učinit, a to prostrednictvm pobočky Komern banky, a.s. během ti let od zahájení výplat, tedy do 9. března 2025.

Pohledávky věřitelů, jejichž vklady byly pojištěny a kteří čerpali náhradu za pojištěnou pohledávku od Garančního systému finančního trhu, bude v insolvenčním řízení vůči Bance uplatňovat regresně právě Garanční systém finančního trhu, jehož pohledávky budou dle § 374 odst. 1 insolvenčního zákona uspokojovány přednostně před pohledávkami ostatních nezajištěných věřitelů spolu například také s pohledávkami fyzických osob, malých a středních podniků, z té části vkladů, která přesáhla limit pojištění podle § 41e odst. 2 zákona o bankách.

Dle § 41e odst. 2 zákona o bankách totiž byla fyzickým osobám, malým a středním podnikům, z Garančního systému finančního trhu poskytnuta náhrada za pojištěné pohledávky pouze do výše odpovídající částce 100.000 EUR.

Modelově to tedy znamená, že věřiteli, fyzické osobě, která měla pojištěné pohledávky z vkladů u Banky ve výši například 150.000 EUR, poskytl na požádání Garanční systém finančního trhu náhradu za pojištěnou pohledávku pouze ve výši 100.000 EUR, kterou si nyní regresně uplatní v insolvenčním řízení vůči Bance a zbývajících 50.000 EUR je pohledávkou věřitele, fyzické osoby, vůči Bance, vyplývající z účetnictví Banky, tedy pohledávkou ze zákona přihlášenou a obě dvě tyto pohledávky, pohledávka Garančního systému finančního trhu i věřitele, fyzické osoby, budou z majetku Banky uspokojovány přednostně před pohledávkami ostatních nezajištěných věřitelů v případě, že by z majetkové podstaty nebylo možno uhradit všechny závazky Banky.

Takový věřitel, fyzická osoba, je adresátem výše uvedeného oznámení a v případě, kdy by se dozvěděl, že z účetnictví Banky vyplývá jeho pohledávka v nesprávné výši, může proti tomuto ve lhůtě 4 měsíců ode dne prohlášení konkursu uplatnit u insolvenčního správce písemnou námitku. V takovém případě pak může dle § 373 odst. 6 insolvenčního zákona, věřitel který se do 2 měsíců po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 4 nedohodl s insolvenčním správcem písemně na výši nebo charakteru své pohledávky, uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 3 měsíců po uplynutí lhůty k písemné dohodě a zahájit tím incidenční spor.

Zpeněžení úvěrového portfolia Banky

Cílem insolvenčního řízení, je bezpochyby dosažení co nejvyššího uspokojení věřitelů, k čemuž dojde za předpokladu, že bude za výhodných podmínek zpeněžen majetek dlužníka a to především jeho nejcennější položka, úvěrové portfolio. Úvěrové portfolio je však velmi specifickým aktivem, neboť se ve své podstatě jedná o data o úvěrových pohledávkách vyplývajících z úvěrových smluv, která jsou evidována a spravována pomocí hlavního bankovního systému, jehož užívání je v bankovním sektoru standardní praxí. Evidovaná data se dynamicky aktualizují, dochází k průběžným úhradám pohledávek, a mění se tady evidované dlužné částky, narůstají úroky apod. Vzhledem k množství evidovaných pohledávek, celkovému objemu dat a složitosti operací, jimiž je realizována jejich běžná aktualizace není možné evidovat aktuální úvěrové portfolio v jiném operačním programu, nebo tyto evidovat jinak, například ručně.

Likvidátorka v insolvenčním návrhu upozornila na následky uplatněných mezinárodních sankcí uvalených na Banku, jako blokovanou entitu s ohledem na její vlastnickou strukturu, v jejichž důsledku nemá být možné poskytovat Bance plnění z licenčních smluv, čímž Banka přijde o možnost využívat právě tyto klíčové softwarové programy potřebné pro evidenci aktuálních dat o svém úvěrovém portfoliu. Následkem odepření přístupu k tomuto klíčovému operačnímu systému ztratí Banka možnost správy úvěrového portfolia a bude nemožné provést jeho zpeněžení.

Na žádost likvidátorky však americký úřad OFAC[7] udělil z uplatňovaných sankcí výjimku, na základě které mohou dodavatelé Banky poskytovat licence k těmto klíčovým operačním systémům, avšak pouze do 12. prosince 2022. Do tohoto data tedy musí dojít ke zpeněžení úvěrového portfolia a přenosu dat Banky do systémů kupujících.

Postup věřitelů Banky v insolvenčním řízení

Pojištěné pohledávky

Věřitelé Banky, jejichž vklady byly pojištěny dle § 41c zákona o bankách, kteří doposud o náhradu za pojištěnou pohledávku nepožádali, tak můžou stále učinit, a to prostřednictvím pobočky Komerční banky, a.s., do 9. března 2025.

Vyplacena jim bude dle § 41e odst. 2 zákona o bankách Garančním systémem finančního trhu náhrada maximálně do výše odpovídající ekvivalentu 100.000 EUR. Veškeré vklady nad tuto částku pak budou uspokojovány přednostně dle § 374 insolvenčního zákona, před pohledávkami ostatních nezajištěných věřitelů v průběhu insolvence. Věřitelé uvedení v § 41c odst. 2 zákona o bankách, jejichž pohledávka pojištěna nebyla, např. obce, kraje, městské části hlavního města Prahy, budou uspokojováni v průběhu insolvenčního řízení nepřednostně.

Pohledávky vyplývající z účetnictví

Pohledávky věřitelů Banky, které vyplývají z jejího účetnictví, se pokládají za řádně přihlášené dle § 373 odst. 1 insolvenčního zákona a není tedy nutné je přihlašovat přihláškou. Seznam věřitelů, jejichž pohledávka vyplývá z účetnictví Banky, byl zveřejněn v insolvenčním rejstříku dne 15. srpna 2022 na č. l. A-56 spisu.

Zda jsou věřitelé právě takto přihlášení, neboť jejich pohledávka z účetnictví Banky vyplývá, si mohou ověřit v tomto seznamu a dále jim bude zasláno insolvenční správkyní oznámení o jejich pohledávce dle § 373 odst. 2 insolvenčního zákona.

Věřitel by měl zkontrolovat, zda údaje v tomto oznámení odpovídají jím evidovanému stavu. Zda výše pohledávky odpovídá výši jím evidované, zda je pohledávka například správně označena jako pohledávka zajištěná a podobně. V případě, nejistoty, zda je pohledávka evidována správně, což může mít vliv na okamžik a poměr jejího uspokojování, například pokud by měla být uspokojována z předmětů zajištění nebo přednostně před ostatními pohledávkami, doporučuji vyhledat právní poradenství.

Námitky a incidenční spory

V případě, že z účetnictví banky bude vyplývat pohledávka věřitele v jiné výši, nebo bude nesprávně zařazena, může proti oznámení ve lhůtě 4 měsíců ode dne prohlášení konkursu (do 27. prosince 2022) uplatnit u insolvenční správkyně písemnou námitku s náležitostmi dle § 373 odst. 4 insolvenčního zákona. Pokud se na základě námítky věřitel s insolvenčním správcem ve stanovené lhůtě písemně na výši nebo charakteru své pohledávky nedohodne, může uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 3 měsíců po uplynutí lhůty k písemné dohodě (do 27. března 2023) a zahájit tak incidenční spor. Pro jednání s insolvenční správkyní o námitkách vůči evidované výši nebo charakteru pohledávky a pro poradenství a zastupování v incidenčních sporech je taktéž výhodou vyhledat právní pomoc.

Pohledávky přihlašované přihláškou

Věřitelé, jejichž pohledávky z účetnictví Banky z jakéhokoli důvodu nevyplývají, nebudou uvedeni ve zveřejněném seznamu přihlášených věřitelů dle § 373 odst. 1 a nebude jim zasíláno oznámení o jejich pohledávce. Tito věřitelé pak musí uplatnit svoji pohledávku přihláškou dle § 173 insolvenčního zákona u insolvenčního soudu. Mohou tak učinit však pouze ve lhůtě dvou měsíců od rozhodnutí o úpadku, tedy do 26. října 2022. Pokud tak neučiní ve stanovené lhůtě, k pohledávce věřitele se již nebude přihlížet a nebude v insolvenčním řízení uspokojována. Na řádné přihlášení pohledávky klade

insolvenční zákon přísná kritéria, proto obzvláště v případech, kdy se jedná o vyšší sumy pohledávek, doporučuji taktéž vyhledat služby advokátních kanceláří.

Přihlašované pohledávky mohou být insolvenční správkyňi buď přezkoumány v přihlašované výši s přihlašovanými vlastnostmi (pohledávka vykonatelná, zajištěná, podřízená apod.) nebo mohou být popřeny částečně, nebo úplně. Pokud insolvenční správkyňe pohledávku přihlašovaného věřitele popře, je zde opět možnost zahájení incidenčního sporu.

Schůze věřitelů a věřitelský výbor

Věřitelé mají v insolvenčním řízení právo dohlížet na průběh insolvenčních řízení a spolurozhodovat o zpeněžení majetkové podstaty. V případech, kdy má dlužník více než 50 přihlášených věřitelů, je ustanoven věřitelský výbor, který má nejméně 3 a nejvýše 7 členů, přičemž těmito jsou právě někteří z dlužníkových věřitelů. Věřitelský výbor chrání společný zájem věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem přispívá k naplnění účelu insolvenčního řízení. Demonstrativní výčet činností věřitelského výboru je uveden v § 58 odst. 2 insolvenčního zákona. Nejvýznamnější pravomocí věřitelského výboru je udělit souhlas se zpeněžením majetku dlužníka.

Na základě žádosti v insolvenčním návrhu likvidátorky Banky byl dle § 61 odst. 1 insolvenčního zákona jmenován prozatímní věřitelský výbor, který by mohl uložit souhlas se zpeněžením majetku, bylo-li by k němu možno přistoupit ještě před první schůzí věřitelů, na které bude prozatímní věřitelský výbor buď potvrzen, nebo bude jmenován nový.

Schůze věřitelů, kterou svolává a řídí insolvenční soud, se mohou účastnit všichni přihlášení věřitelé. V případě schůze věřitelů Banky bude jejím cílem především rozhodnout buď o ponechání prozatímního věřitelského výboru ve funkci,[\[8\]](#) nebo zvolit věřitelský výbor nový. Pro účely účasti a hlasování na schůzi věřitelů za účelem jmenování věřitelského výboru se mohou věřitelé samozřejmě nechat právně zastoupit.

JUDr. Ing. Pavel Fabian,
advokát, insolvenční správce

Michaela Horáková

[FABIAN & PARTNERS, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Kancelář Brno:
Marešova 12
602 00 Brno

Kancelář Praha:
Revoluční 8, budova B1, 2. patro
110 00 Praha 1

Tel.: +420 530 331 766

Tel.: +420 246 063 127

e-mail: info@fabianpartners.cz

[1] Dle insolvenčního návrhu podaného JUDr. Jiřinou Lužovou, likvidátorkou a v současnosti insolvenční správkyní, souhrn závazků Sberbank CZ, a.s. v likvidaci převyšoval hodnotu jejího majetku ke dni 30. června 2022 přibližně o 151.000.000 Kč a ke konci července 2022 se mělo jednat o částku přibližně 605.000.000 Kč.

[2] Insolvenční řízení Sberbank CZ, a.s. v likvidaci možno sledovat v insolvenčním rejstříku k dispozici >>> [zde](#).

[3] Vzhledem k vysokému počtu věřitelů, soud postupoval podle ust. § 56 odst. 1, 2, věta první, insolvenčního zákona a jmenoval prozatímní věřitelský výbor s celkovým počtem 7 členů.

[4] nebo povolení podle zvláštních právních předpisů upravujících jejich činnosti

[5] obsah oznámení přesně stanoví § 373 odst. 2 insolvenčního zákona

[6] zda jde o věřitele s pohledávkou za majetkovou podstatou (§ 168), věřitele s pohledávkou na roveň postavenou pohledávce za majetkovou podstatou (§ 169), věřitele s pohledávkou s právem na uspokojení ze zajištění, věřitele s pohledávkou jinak zajištěnou, věřitele s podřízenou pohledávkou (§ 172 odst. 2) nebo zda je pohledávka spojena s výhradou vlastnictví k předmětu plnění ze závazkového vztahu

[7] zkráceně Office of Foreign Assets Control

[8] jeho členové se stanou členy věřitelského výboru dle § 62 odst. 2 insolvenčního zákona

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)